

СИЛАБУС

Волинський національний університет імені Лесі України

Факультет біології та лісового господарства

Кафедра зоології

Дисципліна: Заповідна справа та її навчання в шкільному курсі біології та природничих наук

Для студентів денної форми навчання та заочної на базі молодшого спеціаліста галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014.15 Середня освіта (Природничі науки), освітньо-професійної програми Середня освіта. Природничі науки

Викладач: Щепна Леся Василівна, старший викладач кафедри зоології,
Shchepna.Lesya@vnu.edu.ua

Комунікація зі студентами: електронною поштою, на заняттях згідно розкладу, за графіком консультацій.

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Розклад консультацій. Консультації проводяться згідно розкладу, що розміщений на дошці оголошень кафедри зоології та на сайті кафедри: <https://vnu.edu.ua/uk/chairs/zoologiyi>.

Передумови вивчення курсу: студент повинен мати базові знання з біології.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Метою викладання навчальної дисципліни «Заповідна справа та її навчання в шкільному курсі біології та природничих наук» є висвітлення науково-теоретичних, правових, організаційних, управлінських та інших засад заповідної справи в Україні та за кордоном, структури та зонально-регіональних особливостей природно-заповідного фонду України, природоохоронної діяльності на заповідних територіях України, підготувати студентів до вирішення актуальних проблем зі збереження біологічного та ландшафтного різноманіття.

Набуті знання про сучасний стан та перспективи розвитку природоохоронних територій, шляхи збереження і відновлення біорізноманіття можна застосувати для формування в учнів ключових і предметних компетентностей відповідно до особливостей шкільного інтегрованого курсу «Природничі науки»; при плануванні та організації навчальних проектів в галузі природничих наук, здійсненні просвітницької діяльності серед вихованців для формування в них екологічного мислення і свідомості.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Перелік тем лекцій, які розглядаються для студентів денної форми навчання

Тиждень	Дата	Тема лекції
		Зміст, визначення та об'єкти заповідної справи

	Наукові засади заповідної справи
	Історія заповідної справи
	Перспективи розвитку заповідної справи в сучасній Україні.
	Біологічне різноманіття України, збереження та відтворення.
	Міжнародно-правова охорона біорізноманіття і середовищ існування флори і фауни
	Організаційно-правові засади заповідної справи в Україні
	Створення та проектування територій природно-заповідного фонду України
	Світова система природоохоронних територій та об'єктів.
	Природоохоронна діяльність на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду України.
	Наукові дослідження територій та об'єктів природно-заповідного фонду.
	Освітньо-виховна діяльність у межах природно-заповідного фонду.
	Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.
	Заповідні території лісової і лістепової зон України
	Заповідні території степової зони України
	Заповідні території гірських районів України
	Природно-заповідні об'єкти західних областей України, їх характеристика

**Перелік тем лекцій, які розглядаються
для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста**

Тиждень	Дата	Тема лекції
		Зміст, визначення та об'єкти заповідної справи
		Біологічне різноманіття України, збереження та відтворення.
		Міжнародно-правова охорона біорізноманіття і середовищ існування флори і фауни
		Загальна характеристика природно-заповідного фонду України.
		Природно-заповідні об'єкти західних областей України, їх характеристика

**Перелік тем лабораторних занять та розподіл балів
для студентів денної форми навчання**

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів
1.	Ключові елементи національної екологічної мережі України	2	2,5
2.	«Червонокнижні» безхребетні України	2	2,5
3.	Охоронні категорії хребетних фауни України	2	2,5
4.	ІВА – території України	2	2,5
Модульна контрольна робота 1			20
5.	Статус і завдання, структура території та вимоги щодо охорони природних комплексів у заповідниках	2	2,5
6.	Статус і завдання, функціональне зонування та вимоги щодо охорони природних комплексів у національному парку	2	2,5

7.	Порядок створення нової території природно-заповідного фонду України.	2	2,5
8.	Категорії природно-заповідних територій Міжнародного союзу охорони природи	2	2,5
9-10	Природні резервати і національні парки у світовій системі природоохоронних територій.	4	5
Модульна контрольна робота 2			20
11.	Складові «Літопису природи» та узагальнення результатів досліджень на заповідних об'єктах	2	2,5
12.	Біосферні заповідники України	2	2,5
13.	Природні заповідники України	2	2,5
14-15	Національні природні парки України	4	5
16.	Території та об'єкти ПЗФ Волинської області	2	2,5
Модульна контрольна робота 3			20
Разом		32	100

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Студенти отримують максимальну оцінку 2 бали за теоретичну підготовку до кожної з лабораторних робіт і 0,5 бали за виконання та оформлення лабораторної роботи. Усні (письмові) відповіді оцінюються за такими критеріями:

- 0,5 бала – відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення окремих позицій заученого матеріалу без усвідомлення його суті.
- 1 бал – відповідь неповна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття лише окремих позицій.
- 1,5 бали – відповідь повна, логічна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття декількох позицій.
- 2 бали – відповідь вичерпна, логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції, підручників та додаткових наукових джерел; наведення власних прикладів.

Оцінювання лабораторних робіт студентів відображене в таблиці. Загалом з усіх тем трьох змістових модулів, які виносяться на лабораторні роботи, студент може отримати максимальну кількість балів – 40 балів.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 20 тестових завдань, що складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 20 балів (загалом 60 балів за три модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. У випадку незадовільної оцінки (студент за всі види навчальної діяльності отримав 1 – 59 балів), або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних зрізів, анулюються. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на заліку – 60 балів. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

**Перелік тем лабораторних занять та розподіл балів
для студентів заочної форми навчання на базі молодшого спеціаліста**

№ з/п	Тема	Кількість годин	Кількість балів
1.	Ключові елементи національної екологічної мережі України	2	10
Модульна контрольна робота 1			20

2.	Порядок створення нової території природно-заповідного фонду України.	2	10
3.	Категорії природно-заповідних територій Міжнародного союзу охорони природи	2	10
Модульна контрольна робота 2			20
4.	Заповідники та національні природні парки України	2	10
Модульна контрольна робота 3			20
Разом		8	100

Поточний контроль проводиться у вигляді усного або письмового опитування. Студенти отримують максимальну оцінку 5 балів за теоретичну підготовку до кожної з лабораторних робіт і 5 балів за виконання та оформлення лабораторної роботи. Усні (письмові) відповіді оцінюються за такими критеріями:

0,5-1,0 бали – відповідь хаотична, фрагментарна; відтворення окремих позицій заученого матеріалу без усвідомлення його суті.

1,5–2,0 бали – відповідь поверхнева на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття окремих позицій.

2,5-3,0 бали – відповідь неповна, логічна на основі прочитаної лекції; розуміння і розкриття декількох позицій.

3,5–4,0 бали – відповідь повна, логічна побудована на основі матеріалу лекції та підручника; розуміння матеріалу включає узагальнення різних позицій.

4,5–5,0 бали – відповідь вичерпна, логічна, чітка, структурована; глибоке розуміння матеріалу, яке включає роз'яснення всіх систематизованих позицій; використання тексту лекції, підручників та додаткових наукових джерел; наведення власних прикладів; порівняльний аналіз.

Оцінювання лабораторних робіт студентів відображене в таблиці. Загалом з усіх тем трьох змістових модулів, які виносяться на лабораторні роботи, студент може отримати максимальну 40 балів.

Проміжний контроль (модульна контрольна робота) проводиться письмово, або у формі комп'ютерного тестування. Модульний зріз передбачає розв'язання 20 тестових завдань, що складаються на основі лекційного курсу, лабораторних робіт і питань, які виносяться на самостійне опрацювання. Правильне розв'язання тестового завдання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати за один модульну контрольну роботу – 20 балів (загалом 60 балів за три модульні контрольні роботи).

Підсумковий контроль – залік. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами поточного й модульного контролю. У випадку незадовільної оцінки (студент за всі види навчальної діяльності отримав 1 – 59 бали), або за бажанням підвищити рейтинг, студент складає залік у письмовій формі. При цьому бали, набрані за результатами модульних контрольних зрізів, анулюються. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на заліку - 60 балів. Оцінка за освоєння курсу виставляється згідно шкали оцінювання.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка для заліку
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 -74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ РЕСУРСИ

1. Давиденко В. М. Заповідна справа: навч. посіб. для студентів вузів / В. М. Давиденко. – Миколаїв : МФ На УКМА, 2002. – 138с.
2. Закон України «Про природно-заповідний фонд України» від 16.06.1992 р. /Відомості Верховної Ради України (ВВР) . – 1992. – № 34. – С. 502). Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-12#Text>
3. Закон України “Про Червону книгу” (від 7 лютого 2002 р., № 3055- III). Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3055->
4. Заповідна справа в Україні: Навчальний посібник. / За загальною редакцією М. Д. Гродзинського, М. П. Стеценка. – К. : 2003. – 306 с. Режим доступу : studmed.ru/grodzinskiy-md-stecenko-mp-red-zapovdna-sprava-v-ukrayin_7465652f961.html
5. Ковальчук А. А. Заповідна справа: науково-довідкове видання / А. А. Ковальчук . – Ужгород: підприємство Ліра, 2002. – 328 с.
6. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 6, Т. 1. – Київ, Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України, 2018. – 438 с. Режим доступу : <http://uncg.org.ua/materialy-do-4-vydannia-chku-tvaryny/>
7. Матеріали до 4-го видання Червоної книги України. Тваринний світ / Серія: «Conservation Biology in Ukraine». – Вип. 6, Т. 2. – Київ, Інститут зоології імені І. І. Шмальгаузена НАН України, 2018. – 450 с. Режим доступу : <http://uncg.org.ua/materialy-do-4-vydannia-chku-tvaryny/>
8. Мудрак О.В. Заповідна справа. Практикум / О.В. Мудрак, Г. І. Кравчук. – Вінниця : ВНАУ, 2011. – 96 с. Режим доступу : <https://www.twirpx.com/file/715357/>
9. Природно-заповідний фонд Волинської області : альбом-каталог З. К. Карпюк, В. О. Фесюк, О. П. Антипюк. – Луцьк, 2019. – 136 с. Режим доступу : <https://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream>
10. Фауна України: охоронні категорії. Довідник / О. Годлевська, І. Парнікоза, В. Різун [та ін.]. – Київ, 2010. – 80 с.
11. Червона книга України. Рослинний світ./ за ред. Я. П. Дідуха – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с. Режим доступу: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0012364>
12. Червона книга України. Тваринний світ./ за ред. І. А. Акімова – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 600 с. Режим доступу : <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0012364>.